

Atsiminimai apie M. Gustaitį

DR. F. BARTKUS, Dallas, Texas

Sių metų gruodžio 23 d. su-eina 25 metai nuo mirties žy-maus mūsų jaunuomenės auk-lėtojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo - poeto, kun. dr. Mo-tiejiaus Gustaičio. Metai nesu-stabdomai slenka pirmyn, ne-damiesi su savim į užmirštį daug vertingų žinių ir išgaba-dami iš šio pasaulio asmenis, kurie jų turi. Bent dalelei tųjų žinių nuo pranykimo apsaugoti ir kartu 25 metų sukakčiai nuo a. a. kun. dr. M. Gustaičio mirties paminėti ir skirti šį sa-vo atsiminimų žiupsnį.

Trumpis datų

Kun. dr. Motiejus Gustaitis gimė 1870 m., vasario mėn. 27 d. Pajėso kaime, Garliavos valsč., Marijampolės apskr. (tėviškė - Rokų kaime, A. Pane-munės valsč.). Pradžios moky-klą baigė A. Panemunėje. To-liau mokėsi Marijampolės gim-nazijoje ir kunigų seminarijoje Seinuose. Kunigu įšventintas 1893 m., Ketverius metus vikar-avo Marijampolėje. Paskui iš-vyko į užsienį pagilint žinių. Baigęs Regensburgo bažnytinės muzikos mokyklą, studijavo ka-nonų teisę Romoje ir gavo li-cenciato laipsnį. Po to lankė Friburge universiteta (Šveicari-joje) ir 1903 m., apgynęs diser-taciją "Orientalizmas Mickevi-čiaus kūryboje", gavo filosofijos daktaro laipsnį.

Nuo 1904 m. liepos m. 6 d. iki 1915 m. mokslo metų pabaigai buvo vyrų gimnazijos kapeli-onas Marijampolėje. Jis pirmas dėstė čia tikybą lietuvių kalba. 1915 m. vasarą Marijampolės gimnazijai dėl karo išsikėlus į Jaroslavl miesto Rusijoje, jis ėjo joje kapelionio pareigas iki 1918 m. vasarai, kada buvo ga-lima grįžti į Lietuvą. Grįžęs iš Rusijos, buvo paskirtas Seinų "Ziburio" gimnazijos direkto-riumi vietoje kun. dr. J. Totoraičio. Tas pareigas ėjo iki pat mirties, įvykusios staiga nuo širdies smūgio 1927 m. gruodžio 23 d. Palaidotas Lazdijų kapinė-se gruodžio 27 d. (Šias žinias ėmiau iš kun. dr. Jono Starkaus veikalų "Seinų Ziburio Gimna-zija", Marijonų spaustuvė Ma-rijampolėje, 1935 m.).

Mano pažintis su kun. dr. M. Gustaičiu

1906 m. rudenį buvau nuvež-tas į Marijampolės gimnaziją. Mano tėvai, neturėdami Mari-jampolėje giminių ir pažesta-mų, kreipėsi į gimnazijos kape-lioną, kun. M. Gustaitį, prašy-dami patarti, kur mane apgy-vendinti. Jis pasiūlė neseniai į-kurtąjį "Ziburio" draugijos ben-drabutį.

Bendrabutis buvo Bažnyčios gatvėje staliaus Penčylos name. Gyvenome jame 8 mokiniai. Mū-sų prižiūrėtojas buvo senelis "Aušros" laikų rašytojas-poetas T. Žičkauskas (pasirašydavo T. Linkis). Pats kun. M. Gustaitis atsilankydavo bendrabutyje 2-3 kartus per mėnesį. Jis mums vi-siems drauge pasakydavo po ko-kį pamokymo ar paraginimo žo-

Sventoji Seima
Rafaelis

neilgai trukus buvo įsteigta "Ziburio" mergaičių progimna-zija, ir kun. M. Gustaitis dėstė joje lietuvių kalbą, turėdavau taisyti mokinių rašto darbus.

Gimnazijos kapelionas

Iki kun. M. Gustaičiui Mari-jampolės gimnazijoje buvo tik vienas katalikų kapelionas. Jis turėjo dėstyti tikybą rusų kal-ba, ir jo pamokas lankydavo tiek lietuviai, tiek lenkai. (Šių paprastai būdavo gana nedaug: po kokius 4-5 kiekvienoje kla-sėje). Kun. M. Gustaičiui prade-jus eiti kapeliono pareigas, buvo leista dėstyti tikybą lietu-vių kalba, ir jis buvo tik lietu-vių kapelionas. Lenkams gi pa-skirtas kitas.

Kun. M. Gustaičio dėstymas kuo ypatingesniu nepasižymėjo. Neturėjo jis ugnings, įkaiti-nančios ir uždegančios iškalbos, nors pakalbėti gebėdavo gana vaizdžiai ir sklandžiai. Kas la-biausiai veikdavo mokinius, tai jo švelnumas, gerumas ir dva-sios ramumas. Niekas jo nesu-erzindavo, neištumdavo iš pu-siausvyros. Jei kartais koks an-trametis (o toki dažniausiai būna gerokai patvirke) į pamė-

gindavo ką nemalonau pada-ryti, tai greitai susigėsdavo, ma-tydamas, kad jo išdaiga nedavė lauktųjų vaisių, ir kad net suo-lod draugai jam nepritaria.

Tačiau kun. M. Gustaitis ne-sitenkino vien tikybės dėstymu, bet, kiek aplinkybės leido, sten-gėsi veikti mokinius ir už klasės sienų. Tuo tikslu buvo jis įstei-gęs knygynėlį, kuriame žymi dauguma buvo religinio turinio knygų. Pamaldoms pagražinti ir patrauklesnėms padaryti su-organizavo mokinių chorą ir or-kestrą. (Tai itin pažymėtina, nes tada nei choro, nei orkestro buvo leista dėstyti tikybą.) Nors buvo baigęs muzikos mokyklą, tačiau nei choro, nei orkestro pats nemokė, bet pavadė tai vie-nam vyresniųjų klasių mokiniui.

Apskritai jis nedarydavo to, ką kiti galėdavo padaryti. Jis gebė-davo pasirinkti padėjėjus, jais pasitikėdavo ir, kiek žinau, nie-kada nebuvo apvilts.

Giesmės ir muzika iš tikrųjų padarė mokinių pamaldas labai patrauklias taip, jog ne tik mo-erzindavo, neištumdavo iš pu-siausvyros. Jei kartais koks an-trametis (o toki dažniausiai būna gerokai patvirke) į pamė-

dusi dalyvių, ir kiek pavėlavu-siems mokiniams ne kartą trūk-davo tenai vietos.

Visuomenės veikėjas ir švietėjas

1906 m. pradžioje įkurta Ma-rijampolėje "Ziburio" draugija. Jos uždavinys buvo dvejopas: viena, šviesti žmones, ruošiant paskaitas, vaidinimus, steigiant knygynus mokyklas (pradžios ir vidurines) ir, antra, įvairiais labdaros darbais, ypač gi seneliams ir našlaičiams prieglaudų steigimu bei palaikymu mažinti vargą likimo nuskriaustųjų. Draugijos sumanytojas ir stei-gėjas buvo kunigas (vėliau Tel-šių vyskupas) J. Staugaitis. Ta-čiau vos tik jam pradėjus veiktį, išskelta ji kitur. Į jo vietą te-ko stoti kun. M. Gustaičiui.

Kun. M. Gustaitis vadovavo "Ziburio" draugijai iki 1915 m. vasaros, kada buvo priverstas išsikelti į Rusiją. Dideliu atsidė-jimu ir sumanumu jam besid-darbuojant, draugijos skyriai greitai paplito Suvalkijoje. Po 3-4 metų, galima sakyti, nebuvo Seinų vyskupijoje tokios lietu-viškos parapijos, kurioje nebūtų buvę "Ziburio" knygyno ar seni-liams prieglaudos. Su mokyklo-mis, deja, buvo žymiai sunkiau, kadangi rusų (caro) valdžia laikė jų monopolį. Bet ir čia kun. M. Gustaitis ėmė laužti ledus.

1906 m. rudenį įsteigė jis Ma-rijampolėje pradžios mokyklą neturtingiems ir apleistiems miesto berniukams. Mokytoju paskirtas jau minėtas "Ziburio" bendrabučio prižiūrėtojas T. Žičkauskas. T. Žičkauskas buvo iš profesijos mokytojas, bet jau pasenęs, išėjęs į pensiją. Jis nie-kaip neįstengė suvaldyti patvir-kusių vaikų, ir mokyklą netru-kus teko uždaryti. Kun. M. Gus-taitis tuojau suprato, jog netu-rint jaunų, pajėgių mokytojų, tučia yra svajoti apie pradžios mokyklas. Jo mintys dabar nukry-pjo į mokytojų ruošimą. Tam tikslui reikėjo progimnazijų, gimnazijų, mokytojų seminari-jų. Ir jis ėmė palaipsniui prie to eiti, žinoma, turėdamas nugalėti milžiniškas iš rusų valdžios pu-sė klūtis.

1909 m. įkūrė jis Marijampolėje mergaičių progimnaziją. Tai buvo didelė staigmena tiek pačiam miestui, tiek apskritai mūsų žmonėms. Miestui, - nes čia jau buvo mergaičių gimna-zija. Tad šnekėta, kuriems gi galams toji progimnazija ir pra-nasautą jau neilgą gyvenimą. Mūsų žmonėms, - kadangi tada jie dar nebuvo pratę leisti mer-gaičių į mokyklą. Tačiau progim-nazija, nors ir nelengvai, bet vis tik laikėsi.

Kas buvo pirmutinė jos direk-torė, nebeatsimenu. Žinau, kad kun. M. Gustaitis buvo kvietęs kaž kokią p-ę Graškytę, bet ar ji atvyko, negaliu pasakyti. Ta-čiau neilgai trukus, progimna-zijai ėmė vadovauti žinomoji ra-šytoja ir pedagogė M. Pečkauskaitė.

Vos tik šiaip taip pastatęs progimnaziją ant kojų, kun. M. Gustaitis ėmė galvoti apie gim-nazijos steigimą Sakuose. Ne kartą girdėjau jį sakant: - Kaipgi reikia šakiams gimnaz-jos! Laimingas būčiau, jei "Zi-burbys" galėtų ją įsteigti. - Nors negaliu tikrai tvirtinti, bet spėju kad jis ėmėsi žygių iš- (Nukelta į 2 psl.)

"Šiandien Jums gimė Dovy-do mieste Išganytojas, Kurs yra Kristus Viešpats". (Luk. 2, 11)

Šviesa - Tamsa ir Žmogus

VYDŪNAS, Vokietija

Vydūnas yra vienas iš pačių di-džiųjų mūsų tautos žmonių ir dėl-o "Draugas" skaito savo garbe turėti jį M. Lietuvos patriarcho savo ben-dradarbių tarpe ir kalėdiniam nu-meryje pateikti jo minčių žiupsnį. Mus jaudina faktas, kad šio straipsnio autorius yra 82 metų amžiaus žmogus.

Vydūnas savo galinga dvasia yra Maž. Lietuvos atbudimo žadintojas. Mums yra labai malonu iškelti, kad Vydūnas visada buvo vienas iš tų M. Lietuvos žmonių, kurį jokios žmo-nės nevaržė gėrtis D. Lietuvos žmo-gaus dvasios kultūra. Įvairius susi-pratimo trūkumus tarp D. ir M. Liu-tovos jis labai skaudžiai išgyveno ir iš šio savo išgyvenimo sėmė įkvėpimo savo dramoms. Vydūnas mums vi-suomet liks kaip viena nuo kitos tols-tančių mūsų tautos dalių jungėjas ir derintojas.

Šio straipsnio kalbos mes beveik netaisėme, manydami tuo būdu pa-rodyti, kad kurias senias mūsų kal-bos ypatybes, šiandien bendrinėje kalboje jau nebevertojamas. At-kreipkite pvz. dėmesį į jo vartojamą jungtuką „o“ ten, kur mes rašytume „ir“.

Yra kasdieninė patirtis, kad visa, kas gyvena, palaikoma Kūry-bos apraiškų, žinomi kaip šviesa ir tamsa. Rimčiau į tai žiūrint, aiškėja, kad gyvumas yra pri-lausomas šviesai. Jai sukylant, gyvumas tarpsta, jai nykstant, jis menkėja, netgi užgessta. Jis pakinta kartu su šviesa.

Stebint gyvąjį pasaulį, pasida-ri žinoma, kad gyvumas yra laipsniuotas. Žemiausias laips-nis numanomas augmenyse ir gy-vulių bei žmonių kūnuose. Jis lie-kaši pastovus ilgą laiką, šviesai įsigalint, nors ji pasikeičia die-na ir naktimi. Bet jai menkėjus, augmenys miršta, nors tūli ir ilgai laikosi, ar tiktai maža te-apmiršta. Gyvulių kūnas kaip ir žmogaus - gyvas tūlus metas.

Bet juo apsiereiškia kitas, gy-vesnis gyvumas. Jis atsiraukia nuo kūno, dienos šviesai dingus, ir vėl sukyla, jai auštant. Kal-bama apie įmigimą ir pabudimą. Bet šis gyvumas gali ir kitaip, visai savaip laikytis.

Tikrai reikšminga yra, kad žmogus kaip ir tūli gyvuliai gali būti budrus ir tamsoj, ir savaip apsiareiškia. Tuo įsirodo, kad gali savo valia atsiduoti šviesai ir tamsai. Labai apmąstyta, kad tūli gyvuliai stengiasi tamsoje kitų gyvūnų gyvus kūnus pasi-plėsti ir jais savo gyvumą tvirtinti. Plešrūs žvėrys yra veiklūs naktyje, numanydami, kad tada kiti, įnigdami, palieka gyvąjį savo kūną be apsaugos. O tai yra dalykas, kurs verčia pamąs-tyti, ką reiškia ir tūli žmonių nelabas elgesys.

Visdėlto reikia prisiminti, kad šviesa ir tamsa yra dvi Kūrybos priemoni. Jiedvi sukeliama Visa-galio. Senovės laikais žmonės kalbėdavo apie šviesą ir tamsą kaip apie dieviškas galias, vadin-davo jas net gi dievaičiais, kurie pasaulio gyvenime esą ryškiau-sieji veiksniai. Atsisipindi toks manymas dabar tuo, kad kalba-ama apie Dievą ir velnią ir jų-dviejų rungtynes, lyg pamiršta-ma visur esamąjį Dievą, iš Ku-rio, per Kurį ir Kurioipi viskas yra. (Rom. 11, 36).

Kaip gamtinė šviesa ir tamsa yra Dievo kūriniai, taip yra ir dvasinė, kuri įsirodo esmišku žmogaus gyvumu, būtent jo są-mone. Bet ji ne visuose žmonėse to paties šviesos laipsnio. Vis patiriama, kad yra žmonių su šviesiu ir vėl kiti su niūkiu są-moningumu. Tikima, kad tai yra prigimta, kas yra ir kiek pagrįs-ta. Bet žmonės ir gyvendami šviesina, ale ir temdo savo są-mone.

Tikima, kad žmogus šviesėja, įsigydama daug mokslo žinių. Bet pasiseka tai vis tiktai, žmo-gi jas priimant ne vien atmin-timi, ale sąmoningai apmąsty-damas. O tai nevis daroma. Daž-niau žmonės drumsto savo są-

monę. Prisimintina, kad ir tiktai, kaip žmonės visokiais gėralais ir kita - kuo mėgsta savo sąmo-nę tiesiog išgesinti, tarsi būtų bepročiai.

Bet sąmonė temdoma, kad ir ne visai taip aiškiai, ir visokiais geiduliais ir aistriais, melais ir veidmainiavimais, apgaulumu ir neapykanta, visokia nekantra ir staigiu išsišokimu. O žmogus pa-šauktas, rūpintis šviesėjimu, at-siudodamas visos šviesos Kil-meį, visos gyvybės Pradžiai ir Tikrybei.

Tam jau kiek reikėtų, prisime-nant, kad visas pasaulis nėra bū-vas, ale nuolatinis vyksmas. Ir kad reikia dvasinį žvilgį kreipti į tą Galia, kuri jį sukelia. Jei-gu žmogus tai daro, jam aiškėja, kad ta Galia yra Didis Slėpinys. Bet jis tada Jį ir patiria kaip šviesą ir tamsą savo viduje, kaip gyvenimą ir maritimą. Žmogus tada ir nusimano pašauktas, su-sivokti Tame, iš kurio jis kilęs. Prisimintinas žodis, kad žmogus tapęs gyva siela iš Kūrėjo kva-po.

Reikėtų visiems pasistengti nnumanyti žemiško savo gyveni-mo prasmę, kuri gludo pasišven-time Jam, kurio kuriama visa šviesa. Kartais ir rodosi, kad žmonės sukrunta pasiskyrimui šviesai, o tad vėl pastebė, kad jie atsiduoda tamsai, ir taip tad kartais šviesėja ir veikiai vėl tamsėja. Todėl jiems reikalingi gerai patarimai. Tik beveik kiek-vienam žmogui kitokie atrodė reikšmingi. Visokie turėtų būt skelbiami. Tik nėra tam vis ga-limumo.

Svyrinėjantiems žmonėms jau daug reikėtų, sužinant, kad žmo-gus lengviausiai šviesėja, gyven-damas meilėje. Prisimintinas žo-dis 1. Jono 4, 8. O greičiausiai žmogus tamsėja, kada savyje kursto neapykantą. Su ja žmo-gus tiesiog krinta į tamsos pra-garą. Todėl reikalinga numany-ti, kaip tai išvengus.

Žmogus pradeda jau slinkti žemyn, kada jis pasistengia ki-tus padaryti savo įrankiais, jiems užspausedamas savo nuomo nes, pažadėdamas jiems visokias geroves. Prisimintina, kad ir tik-tai, kaip dabar pasireiškia tūlos žymenybės žmonijoje. Vis dau-giau jie pateko tamsybės galiai, kad nuolatai žudo žmoniškąją šviesą savo skelbimais ir išgesi-na žmonių gyvybę milijonais. O ir gyvenantieji turi pamesti sa-vo žmoniškumą ir likti tiktai naudojamu daiktu.

Bet yra ir vis žmonių su labai giedria vidine šviesa. Jie pasireiš-kia kaip kelrodžiai susivokimui Amžinojoje šviesoje, būtent Die-vuje. Jie nesiekia pavergti kitus. Savo šviesa jie stengiasi suža-dinti kituose jų dar tik anštan-čią šviesą. Neskelbia jie įsaky-mų, ale tiktai patarimus, kurie galėtų būti kitiems žadinimai, papubsti tam, kad jie gyvena vi-sur esamame Dievuje.

Visdėlto žinotina, kad ne tai jau yra stipriausia pagalba ki-tiems, ale tai, kaip tokie žadinto-jai gyvena, kaip jie elgiasi. Žmo-gaus asmenybė yra gyvumo skleidimas kaip žvaigždės spin-duliavimas. Todėl tūli žmonių gyvumas veikia kitus gavinan-čiai, kitų tam priešingai - slo-ginančiai. Viskas pasidaro iš to, kam jie skiriasi: šviesai ar tam-sai. Todėl yra pagaliau ir dieviš-ki, ir velniški žmoniai.

Iš visa - to iškyla uždavinys kiekvienam žmogui, atsiduoti šviesai ir melsties už kitus, kur-rie temsta ar jau ir yra aptemę. Tokius žmones vis reikia atsiminti su meile. Aiškiai prisimin-tini patarimai, kaip pareikšti Ev. Jono 12, 36 ir Ef. 5, 8 ir būti šviesos vaikais.

AMŽINOJI DRAMA

ALEKSANDRAS ŠATAS

PAVASARIS

Pakyla uždanga pirmajam veiksmui Teatro žemės nuostabus: Gyvom gėlėm pražysta scena, Suskamba fleitos iš dangaus.

VASARA

Į širdį skverbiani lakštingalos tylūs solo... Mažutės balerinos šoka po medžius, - Ir plemenėlis, gindamas namelė, Užmigdo tralialivimais laukus.

RUDUO

Dega žvakės. Pasvarota vasara Apvilks rūbais tūkstančio spalvų; Skuba žmonės - turtais jos dalinas; Pilnos klėtys deimanto grūdų.

ZIEMA

Mefisto arjom užgieda viesulas, Ripuoja vėtros ragany balsais; Ir žemė, kaip nabašninkė išblėsus, Sau barsto galvų pelenais.

PUBLIKA

Nė jokie aktorai dar neturėjo Tiek daug tiek publikos margos; Profesoriaus šalia švėjoj, Bedievis šalia šventojo jiems plos.

Matai čia ubagą, milijonierių, Matematiką, poetą ir seklius; Visi jie dekoracijos ir dramų dievina, Atsigrožėt negali - metų dešimtis šimtus.

Ir kels ovacijas Kūrėjui, Sužavėtas paprastas žmogus; Ir šauks beprotis, išbučiuotas vėjo: Be režisoriaus spektaklis nuostabus!..

EPILOGAS

Didysis Autorius - Režisoriaus - Kūrėjas, Nuo žemės kūdikystės lig amžių pabaigos, Visom tautom tą pačią dramą rodyt. Kaip nuostabus!.. Ir niekad niekam nenubos!..

Kristaus Gimimo ir Naujųjų Metų Šventėse sveikinu visus lietuvius kunigus, sesėles vienuoles, gimines, prietelius ir visus lietuvius su visais jungdamasis maldoje už jus visus, už Lietuvą, už persekiojamą Bažnyčią.

Jūsų
Vysk. V. Brizgys

Marijonų Misijų Kuopa sveikina savo mielus bendradarbius Sv. Kalėdų proga ir linki jiems brangiausių Malonių nuo Kūdikėlio Jėzaus, Kurio Karalystės plėtimui jie tarnauja.

MISIJŲ KUOPOS VALDYBA

GERIAUSI LINKĖJIMAI ŠVENČIŲ

Proga
Visiems Lietuviams

STEPHEN J. KANE
(KACINSKIS)
savininkas

AMERICAN ADVERTISING
NOVELTIES STORE

4104 South Archer Avenue

Tel. Lafayette 3-6130

Chicago 32, Ill.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Mūsų Kostumeriams Ir Draugams

JUSTICE ELECTRIC SHOP

WILLIAM & MARY SEBASTIAN, Sav.
WIRING FOR LIGHT AND POWER
FIXTURES & SUPPLIES
Fair Prices

6625 Archer Ave.

Tel. RE. 5-1326

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams

JOHN'S BARBER SHOP

Florian & John Walentyn, Savin.

VYRŲ, MOTERŲ IR VAIKŲ PLAUKŲ KIRPIMAS
MUMS MALONU JUS PATENKINTI

4652 S. Western Ave.

Phone YArds 7-8527

Linkime Linksmų Kalėdų Švenčių
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Mūsų Draugams ir Kaimynams!

SOUTHWEST FURNITURE CO.

6200 South Western Avenue

RAMIŲ IR GRAŽIŲ SVENTŲ KALĖDŲ IR
DAUG LAIMĖS NAUJUOSE METUOSE
savo lankytojams linki

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133 So. Halsted Street

Tel.: VI 2-6172

STEPAS JUODVALKIS

JONAS MALIORIUS

BALYS PAKSTAS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Ir Laimingiausių Naujų Metų

LINKIME

Visiems savo pirkėjams ir bičiuliams

JADVYGA IR STASYS PENČYLAI

MĒSINĖJE — KRAUTUVĖJE

Sąžiningas visiems patarnavimas

4501 So. Talman Ave.

Tel. Virginia 7-2758

Atsiminimai apie M. Gustaitį

(Atkelta iš 1 psl.)

gauti iš rusų valdžios leidimą kurti Sakiuose gimnaziją. Deja, jo pastangos buvo be vaisių, kol valdė Lietuvą rusai. Gimnazija Sakiuose atsirado per vokiečių okupaciją 1918 m. pavasarį. Įkūrė ją "Žiburio" draugai, bet jau nebe kun. M. Gustaitis vadovaujama. (Jis tuo metu dar nebuvo grįžęs iš Rusijos).

Liaudžiai šviesti kun. M. Gustaitis suruošdavo kasmet "Žiburio" vardu Marijampolėje paskaitą, kurios tęsdavosi iš eilės 3-5 dienas. Jose žmonės būdavo supažindinami su auklėjimo dėsniais, higienos reikalavimais, įvairiais teisės dalykais ir pažangaus ūkininkavimo būdais. Paskaitininkai dažniausiai būdavo šie: kun. S. Česna, M. Pečkauskaitė (auklėjimo ir švietimo klausimais), advokatas Samajuskas (teisės dalykais), dr. K. Jokantas (higienos reikalavimais) ir agronomas V. Totoraitis (ūkininkavimo klausimais). Pats kun. M. Gustaitis pakalbėdavo tik bendrais visą "Žiburio" draugiją liečiančiais reikalais. Paskaitos visada būdavo labai gausiai lankomos. Jose dalyvavo ne tik Marijampolės ir apylinkės gyventojai, bet būdavo ir iš tolimesniųjų Suvalkijos vietų svečių. Kad jų nauda būtų juo didesnė, kun. M. Gustaitis pasistengdavo jas išspausdinti.

"Žiburio" draugijos veikimui stiprėjant, jos skyrių ir įstaigų skaičiui augant, atsirado reikalias turėti du nauju dalyku: savo atskirą organą (atsieit, laikraštį, žurnalą), kuriame galėtų būti gvildinami ir sprendžiami įvairūs tik tąją draugiją liečiantieji klausimai, ir savo namą Marijampolėje, kuriame galėtų būti tinkama visuotiniams susirinkimams, paskaitoms, vaidinimams salė ir mergaičių progimnazijai bei centrinėms draugijos įstaigoms patalpos. 1910 m. kun. M. Gustaitis pradėjo leisti metinį žurnalą, vardu "Žiburys". Jis ėjo iki 1915 m. Su namo pastatymu, aišku, buvo daug sunkiau. Čia reikėjo nemaža lėšų. O imti jų nebuvo iš kur. Noroms nenoroms teko galvoti apie Amerikos lietuvių pagalbą. Ypač skatino kun. M. Gustaitį jį tai kun. Jonas Žilius (poetas Jonas Jonyla). Lėšų reikalu kun. M.

Gustaitis atvyko 1914 m. į JAV. Kiek turėjo jis čia pasisekimo, nežinau, nes tada pas jį jau nebegyvenau. Deja, šis vertingas jo užsimojimas nedavė vaisių, nes vos sugrįžus kun. M. Gustaitis į Lietuvą, prasidėjo pasaulinis karas, ir viskas pakrypo kitaip.

Tautos dvasios žadintojas

Visi mes, kurie esame apie kapos metų amžiaus, gerai žinome, jog XX šimtmečio pradžioje mūsų tėvynės miestai ir miesteliai buvo dar pusėtina aplenkė. Išimties nesudarė čia ir Marijampolė. Kai 1906 m. pirmą kartą nuvykau į ją, nemažai stebėjau, girdėdamas daug ką lenkiškai šnekant. Visi šiek tiek praktusieji, kaip sakysime, įvairūs valdininkai, amatininkai ir net jų tarnaitės, tąją kalbą

"Ir ji pagimdė pirmgimį savo sūnų, suvystė jį vystyklais ir paguldė prakarte, nes jiems nebuvo vietos, užėjoje".

(Luk. 2, 7)

vartojo. Jie turėjo bažnyčioje atskiras savo pamaldas.

Kun. M. Gustaitis rūpinosi gražinti juos savo tautai. Bet darė jis tai savotišku būdu: ne juos kaip nors smerkdamas, peikdamas ar bardamas (apskritai jis buvo ne kovos, bet ramaus, tylaus ir gilaus darbo žmogus), tik stengdamasis juos įtraukti į lietuviškąjį veikimą. Man būdavo gana keista ir net juokinga, kai "Žiburio" draugijos choro dainininkai, susirinkę į repeticijas, šnekėdavosi lenkiškai, o dainuodavo lietuviškai, (chorą diriguodavo minėtasis T. Zičkauskas. Kai kurios dainos buvo jo paties sukurtos ir, kaip spėju, sukomponuotos. Ypač man įstrigo į atmintį vienos jų

žodžiai: — Kaip miela man yr tėvynė, mūsų brangioji gimtinė... Kas tėvynės nemyl karštai, ne Lietuvos sūnus visai — Ir dainuodavo ją tie, kurie dėjosi lenkais!); arba - kai tam tikroms iškilimams ruošti (o tokių stambesnių iškilimų buvo dvi: 1909 m. vysk. M. Giedraičio ir 1910 m. Žalgirio mūšio minėjimas) komitetų nariai tarp savęs vartodavo lenkų kalbą. Ilgainiui įprato jie į lietuvių kalbą, ir po kelerių metų buvo ne nežymu, kad jie kada laikė save lenkais.

Didelis įvykis buvo visoje Seinų vyskupijoje (nuskambėjęs per ištisą Lietuvą), kai 1910 m. kun. M. Gustaitis per iškilmingus pietus po vysk. A. Karoso ingreso prabilo lietuviškai. Tai buvo pirmas sykis, kad Seinuose viešai ir iškilmingai pasveikinta vyskupą lietuviškai. Kun. M. Gustaitis rūpestingai pasiruošė tai kalbai, pasakė ją labai gražiai ir visiems padarė nemažą įspūdį.

Sukūręs kokia giesmę ar melodiją pritaikyti tinkama eilėraštį, siūsdavo jis ne kompozitoriui P. Naujalui į Kauną, bet Č. Sasnauskui į Peterburgą. Sakydavo:

— Reikia paaiškinti Sasnausko lietuvišką dvasią, nes lenkai nori jį mums paversti —. Kiek atsimenu Č. Sasnauskas yra sukomponavęs kun. M. Gustaitis giesmes "Skubink prie kryžiaus", "Gailėtingoji Pana" ir kantačą "Broliai!"

Anima symphonialis

Kaip ne sykį minėjo man kun. M. Gustaitis, kurti pradėjo jis, besimokydamas sveicarijoje. Va dinasi, jau nebe jaunas, turėdamas, mažiausia, 30 m. amžiaus. Iki savo, palyginti, neilgo gyvenimo pabaigai parašė jis ir išvertė gana didelį skaičių tiek poezijos, tiek prozos veikalų. Štai jo sukurtieji poezijos veikalai: oratorija "Aureolė", poema "Meilė", eilėraščių dinkynys "Tėvynės ašaros" (visa tai išleista Amerikoje 1914 m.); eilėraščių rinkiniai "Erškėčių taku" ir "Sielos akordai" (išėję Rusijoje 1917 m.); sonetų rinkinys "Varpeliai" (išspausd. Lietuvoje 1925 m.); poema "Caustas ir Zapsė" (pasilikusi rankraštyje); be to, tam tikras skaičius eilėraščių, išspausdintų prieška-

(Nukelta į 3 psl.)

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Visiems Savo Draugams, Pacientams ir Pažįstamiems

Linki

DR. Z. DANILEVIČIUS
ir ŽMONA JOANA

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

VALDYBA IR DIREKTORIAI
BRIGHTON SAVINGS
& LOAN ASS'N

4071 Archer Ave.

Chicago, Ill.

Tel. Lafayette 3-8248

KVIECIAME Į

URBAN'S TAVERN

SVEIKINAME SU LINKSMOMIS SVENTEMIS

JOSEPH URBANS, savininkas

Salto alaus, vyno, likerių. Monarch — tai geriausias alus

3259 S. Union Ave.

DAnube 6-9793

CHICAGO, ILLINOIS

LINKSMŲ KALĖDŲ SVENČIŲ IR TAIKINGŲ
NAUJŲ METŲ

visiems savo klientams linki

M. ZABLOCKO KNYGYNAS

3322 So. Halsted St.

Tel. Cliffsides 4-7160

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ SVENČIŲ
Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams

JUOZAS IR ANASTAZIJA KILAI

MEAT MARKET

2640 West 69th St.

Tel. HEmlock 4-0695

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

Antique Tavern

ALEXANDER PHILLIPS, Sav.

4103 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Virginia 7-9048

**HOLIDAY GREETINGS
and
BEST WISHES
FOR THE COMING YEAR**

JERRY JUSTIN

Town Clerk

JOSEPH S. KRAL

Town Collector

JOHN F. KIMBARK

Town Assessor

JERRY HOLECEK

Town Trustee

STANLEY PARA

Town Trustee

FRANK SPALE

Town Trustee

JERRY DOLEZAL

Township Committeeman

ELECTED
REPUBLICAN OFFICIALS
OF THE
TOWN OF CICERO

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Drauga"!

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu Visiems Lietuviams!
CHICAGO MUNICIPAL TEISMO
TEISEJAS
JOHN T. ZURIS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu Savo Pacientams ir Prieteliams
DR. ir MRS. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
ALFRED J. FANTOZZI
REAL ESTATE
AUTO LOANS and INSURANCE
2414 So. Oakley Ave.
NOTARY PUBLIC Phone Virginia 7-7766

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
JULIUS T. SKRYDLEWSKI
PRESIDENT OF CATHOLIC CIRCLE
OF CHICAGO
5240 W. 30 St. Chicago 50, Ill.
Tel. Olympic 2-2111

Atsiminimai apie M. Gustaitį

(Atkelta iš 2 pusl.)

rinėje "Draugijoje" ir nepatekusių į joki rinkinį bei taip pat pasilikusių rankraščiuje eilėraščių. Jo parašytieji prozos veikalai: monografijos — "Kun. A. Tatarė" (išl. 1915 m.), "M. SARBIEVIUS" (išl. 1925 m.), "Petras Kriauciūnas" (išl. 1926 m.); atsišaukimai: "Marijampolės Lietuvių progimnazijos atsišaukimas į visuomenę" (išl. 1909 m.); "Laikas Džukijai kurti muziejų" (išl. 1925 m.); "Amerikos mokykla" (išl. 1920 m.); "Stilistika" (išl. 1923 ir 1927 m.); etudai: "Adomo Mickevičiaus Ponas Tadas" (išl. 1927 m.); "Basanavičius ir Aušra" (išl. 1927 m.). Jo poezijos vertimai: A. Mickevičiaus "Krimo sonetai" (išl. 1909 m.); "Vėlinės" II-ji dalis (išl. 1926 m.); "Giesmė jaunystei", "Farys" (išsp. 1911 m. "Draugijoje"); J. Slovackio — "Anhels" (išl. 1923 m.); Virgilijaus "Eneidos" II-ji giesmė (išl. 1926 m.); Navročio "Lietuvos krikštas" (išl. 1927 m.). Prozos vertimai: P. Kriauciūno "Konspektinė lotynų kalbos sintaksė" (išl. 1924 m.). Be to, parašė jis nemažai skaičių pamokslų, kurių dalis buvo išspausdinta "Tiesos Kellyje", dalis liko rankraščiuje.

Kurdavo kun. M. Gustaitis paprastai naktimis. Prieš eidamas gulti, visada pasidėdavo ant spintelės šalia lovos stovinčios popieriaus "lakštą ir pieštuką. Mažiausia 3-4 kartus per savaitę atnešdavo jis man rytais parašyti kokį naują eilėraštį. (Padarydavau tai jau grįžęs iš gimnazijos). Man perrašius, padėdavo jis eilėraščių keletui dienų pagulėti (kaip jis sakydavo, "Draugijai"). Jei dar ne — po kelių dienų vėl prie jo grįždavo. Betobulindamas ne kartą labai išplesdavo eilėraščių ir iš jo išeidavo ištisas veikalas. Taip yra atsitikę su kantata "Brollai!", oratorija "Aureolė", poema "Meilė". Kai sunkiai vykdavo surasti tinkamą žodį, tardavosi su P. Kriauciūnu, M. Pečkauskaitė ir paskutiniaus mano buvimo metais kai kada atsiklausdavau manęs.

Kone kiekviename prieškarinės "Draugijos" Nr. buvo kun. M. Gustaitio eilėraščių. Jos redaktorius ir leidėjas A. Jakštis mielai juos priimdavo ir spausdindavo.

Kun. M. Gustaitio talentą A. Jakštis augštai vertino ir kun. M. Gustaitį vadino "anima symphonialis" (sąskambi siela). Grožėjosi jis ir jo sonetais, nors, kai 1925 m. išėjo jų rinkinys, "Varpeliai", piktokai juos pašiepė, vadindamas poezija už keturioliką centų.

Dvasios aristokratas

Nors trejus metus gyvenau pas kun. M. Gustaitį ir kasdien po keletą kartų su juo susitikdavau, tačiau niekada aš su juo per daug neapsipratau, niekada jis man, taip sakant, nesukasdienėjo. Visada atrodydavo kaž kokia augštesnė, kilnesnė, tobulesnė būtybė negu šiaip jau žmonės. Gal tai dėl to, kad jis visada būdavo ramus, rimtas, nors niekada nebūdavo rūstus ar bent susiraukęs; visada švelnus, geras, labai tvarkingas, saikingas, visada paskendęs idejų pasaulyje ir ne savęs pašais, bet kitų reikalais susirūpinęs. Bet ir rūpindamais kitais, jis neišeidavo iš pusiausvyros. Nors ir kažin kokių sunkumų pasitaikydavo, jis žiūrėdavo į juos ramiai ir, per daug nesijaudindamas, įsėdavo iš jų išieities. Jis niekada neapsikraudavo tais darbais, kuriuos galėdavo ar turėdavo kiti atlikti. Jei tokiais atvejais kas į jį kreipdavosi, jis atsakydavo: — Eik pas tą ar tą! Nekvaršink

man galvos. Kaip jau minėjau, padėjęs gebėdavo jis pasirinkti, jais pasitikėdavo, o tie, kiek begalėdami, stengdavosi atlikti, kas jiems pavesta. Tai darydavo anaipol ne dėl to, kad norėdavo išvengti kokių jo priekaištavimų ar barimų, bet jausdami jam ypatingos pagarbos.

Jo asmenybė visada mane kaž kaip varžydavo, nors slėgti neslėgdavo. Būdamas su juo, jausdavau kaž kokį nesmagumą, kad nesu panašus į jį. Dalimi dėl to savo nedrąsumo, dalimi dėl susidėjusių gyvenimo aplinkybių aš, kai 1911 m. vasarą atsiveikinau su juo, tai iki jo mirties vos tris sykius su juo tesusitikau.

Pirma kartą 1916 m. Rusijoje Jaroslavlio mieste. Buvau tada baiges kunigu seminariją Peterburge, bet dėl per jauno amžiaus kunigu dar neišventintas. Labai džiaugėsi jis, kai aš kuriam laikui atvykau į Jaroslavlį. Davė tada jis man ir darbo, bet jau nebe perrašinėti, o šį tą parašyti. Nepašyktėjejo pagyrimo žodžių, kai atlikau gerai, bet apgailestavo, kad aš ne poetas.

— Tačiau — pridūrė jis (lyg nenustodamas vilties). — esi dar jaunas. Dar visko gali būti iš paties. (Esu dabar jau nebe jaunas, bet to lanktojo "visko", deja, iš manęs neišėjo. Kas žvirbliu gimęs, tam nebūti lakštingala).

Kasdieninis kun. M. Gustaitio svečias Jaroslavyje buvo Vyt. Bičiūnas, (tasai tikras devynių amatų žmogus). Piešė tada jis kun. M. Gustaitio ruošiamiesiems išleisti eilėraščių rinkiniams vinjetas. Be to, kun. M. Gustaitis norėjo tada turėti ryškų Lietuvos moksleivių uniformų projektus.

— Ką gi — kalbėjo jis — gal netrukus grįšime į Lietuvą. To, kas buvo tenai iki karui, tikriausiai jau nebebus. Gal kartais patys valdysimės. Reiks ko skubiausiai galvinti mokyklas ir naujų kurti. Reiks moksleiviams uniformų. Bet ne svetimų, o savų, tautiškių. Lietuvoje nebus laiko apie jas galvoti. Tad reikia dabar pasigaminti jų projektus.

Ir V. Bičiūnas atsidėjęs juos piešė. Gi kun. Gustaitis kruopščiai peržiūrėdavo kiekvieną jų smulkmeną, į taką pasikviėdamas ir mane. Projektai buvo pagaminti. Bet, kiek žinau, niekada ir niekur neįgyvendinti. Juk ką tik grįžus į karo nunio-

kotą tėvyne, vyriausias rūpestis buvo, kuo apskritai apvilkti ir apauti moksleiviją. O paskiau atsirado kiti projektai...

Antrą kartą susitikau su kun. M. Gustaitiu 1919 m. Seinuose. Vyskupijos vyresnybė buvo tada man pasiūlius vykti į Romą tęsti augštosios teologijos studijas (jas buvau pradėjęs Peterburgo dvasinėje akademijoje), bet su sąlyga, kad per dvejus metus gaučiau daktaro laipsnį. Kun. M. Gustaitis buvo labai patenkintas, kad studijoms buvau parinktas aš, tačiau jis man patarė nesiriboti dvejaus metais, bet pabūti užsienyje ilgiau, pavažinėti, praplėsti savo akiratį.

— Tik tada — sakė jis, — galėsi būti savo tautai ir Bažnyčiai tikrai naudingas —

Aišku, šiuo jo patarimu pasinaudoti tada negalėjau, bet po Europa pavažinėti pavažinėjau kiek vėliau.

Trečią kartą susitikau su kun. M. Gustaitiu 1927 m. vasaros pabaigoje Marijampolėje. Jis tada pasidžiaugė mano vieta vyskupijoje (buvau kunigų seminarijos profesorius), bet švelniai prikišo man, kad jo neatlankau Lazdijuose. Pasižadėjau tai padaryti kitą vasarą. Bet niekaip nemaniau, kad tai bus vien tuščias pažadas, nes kun. M. Gustaitis atrodė tada gana sveikai ir gražiai. Deja, jam nebuvo lemta peržengti kitų metų slenkstis...

Mirus kun. M. Gustaitiui, jaučiau pareigą parašyti ir išleisti jo gyvenimą. Ilgai nedelsdamas, ėmiau rankioti žinias apie jį. Kreipiausi pirmiausia į kunigus, kurie vienu ar kitu drauge su juo darbavosi ir jį gerai pažinojo. Kaip gi nustebau, kai besikalbėdamas su jais, patyriau, kad ir jie, besusidurdami su juo, jautė tą patį, ką ir aš, būtent: kad jis kaž kokia augštesnė, tobulesnė būtybė už šiaip jau žmones. Vienas jų (kun. A. Uogintas) apie jį išsireiškė:

— Tai buvo tikras dvasios aristokratas —, atseit, ne koks vos vidutinis, bet pačios augštosios dvasinės vertės žmogus. Taip! Tiklesnio kun. M. Gustaitio apibūdinimo aš nerandu, kaip kad jis buvo dvasios aristokratas.

Patarimas „Būk toks, koks esi“ duotas kai kuriems žmonėms, gali būti pats blogiausias, kokį tu iš viso gali duoti.
—Tom Mason

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Pacientams ir Draugams
Dr. B. C. Bruzas
DENTIST
Hours 10 to 8 — Wednesday by Appointment
4003 Archer Avenue YArds 7-7772

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
BONNIE BEE SUPER FOOD MART

JOHN GUSTAINIS
1800 Main St. Tel. Filmore 3-3033
MELROSE PARK, ILLINOIS

MERRIE-MERRIE

CHRISTMAS
Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Savo Klientams ir Draugams

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
3222-24-26 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Victory 2-4226
Valdyba ir įmonės vedėjas

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą"!

NUOSIRDZIAI SVEIKINAME VISUS LIETUVIUS IR LINKIME
Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų
— Naujų Metų —
STANDARD FEDERAL SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
VALDYBA IR DIREKTORIAI

DIREKTORIAI:

JUSTIN MACKIEWICH / LEON GINIOTIS
E. J. MACKIEWICH / DIONIZAS JANKIEWICZ
JUSTIN MACKIEWICH Jr. / BRUNO SHUKIS
HELEN KUCHINSKAS / DAN KURAITIS
MATHEW ZIZAS

THIS AD IS SPONSORED BY THE FOLLOWING PROFESSIONAL AND BUSINESS ORGANIZATIONS

A VERY MERRY XMAS AND
HAPPY NEW YEAR
to our many friends & customers

**THE BERWYN DAIRY
COMPANY**

6412 W. 27th Street
BERWYN, ILLINOIS

LINKSMŲ SVENČIŲ LINKĖJIMAI
nuo

**KUNIGŲ IR SESELIŲ
St. Davids parapijos**

Merry Christmas greetings from the
officers and board of directors of
**THE EXCHANGE NATIONAL
BANK
OF CHICAGO**

130 So. La Salle Street
Chicago 2-5000

Genesiu linkėjimų sveikinimas

**SECTION MOTOR
SERVICE**

5537 So. State Street
Normal 7-9589

J. & F. TEXACO SERVICE
Sveikinimai su sv. Kalėdomis ir
Naujų Metais mūsų draugams
ir klientams
1358 PRESCOTT, ROUTE 66,
Lyons, Ill. Lyons 3-3417

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų
Naujų Metų mūsų Lietuvosius
draugams ir klientams
Iškomame už jūsų prašytą paramą
**ARCHER KEDZIE K — F
SALES and SERVICE**
4391 So. Archer Avenue
Kaiser - Frazer

TODD'S BAKERY

2625 West 43rd St.
Tel. LaFayette 3-5840

LINKSMŲ SVENČIŲ KALĖDŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų Lietuvosius draugams ir klientams
Iškomame už jūsų prašytą paramą
tikimės padėsime ir atveityje
**COOK COUNTY AUTO
DISTRIBUTORS, Inc.**
1340 West 63rd St. Walbrook 5-3700
(Gerai išvairuoti automobiliai)

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų Lietuvosius pažįstamiems
**ASHLAND BRAKE
SERVICE**
5149 S. ASHLAND AVENUE
Tel. Yards 7-5175

LINKSMŲ SVĖIKINIMAI
nuo
HARRISON LAUNDRY CO.
516 S. KOLMAR AVENUE
NEvada 8-0492

Visiems mano draugams
LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ
DR. AGNES L. KARWOSKI
Gynecology and Obstetrics
2100 WEST 35th STREET
Virginia 7-3355

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų Lietuvosius pažįstamiems
**International
Harvester Co.**

MOTOR TRUCK
DIVISION
Tel. Monroee 6-4980

SEASON'S GREETINGS
HARRY SIEGEL of
**THE STATE STREET
AUTO PARTS**
Thank you for your patronage
2245-57 So. State Street
Victory 2-3330

GREETINGS FROM
NICK M. PIERRE
Shovel Tractor — Shovel Crane Work
Gen. Trucking Trailer Work
Black Dirt — Filling Cinders
4311 Simpson Street
Skokie, Golf Rd., Ph. OR 3-0693

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
DR. J. E. ZAREMBA
1922 W. Division Street
HUMboldt 6-1757

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų Lietuvosius pažįstamiems
ir prieteliais
Ačiū jums už paramą praityje
JOE and ANN'S TAVERN
3153 WEST 47th STREET
Virginia 7-8604

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems Lietuvosius kostumeriams
ir pažįstamiems
Ačiū už jūsų paramą praityje ir tikimės
jūs susilaukti ir ateityje
JY'S TAVERN
2700 Archer Ave. Victory 2-9434
Frank X. Muszynski, Your Host

SVENČIŲ LINKĖJIMAI
nuo
mūsų Lietuvosius pažįstamiems
LA CLARE CLEANERS
1656 WEST 63rd STREET
Grovehill 6-1651
Mes priimame ir pristatome

K W A K
APPLIANCE and
FURNITURE CO.
4624 S. Ashland Ave.
Tel. Yards 7-9555

Greetings, a gift for a nun tailored to
fit each community. Smoke colored Vinyl
to bleed **LYMAN WATERPROOF**
fabrics. Price \$3.50 & \$5.95
6295 No. Greenview Ave.
BRiargate 4-5445

Greetings to our many Lithuanian
friends and customers
Cragin Currency Exchange
YOUR PATRONAGE INVITED
4810 W. ARMITAGE
BRieshire 7-8177

MERRY CHRISTMAS GREETINGS
from the officers & board directors of the
**Hemlock Savings
& Loan Ass'n.**
5100 SOUTH ASHLAND
HEmlock 4-0600

Skelbkitės "Drauge"

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ
mūsų draugams ir klientams
SLIZ'S
The Original Homemade Sausage
Namiė dirbtų dešrų gamintojai
3116 W. 43RD ST.
LA. 3-9533

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ
VISIEMS MŪSŲ LIETUVIAMS
DRAUGAMS
CICERO STATE BANK
OLympic 2-2000

SV. KALĖDŲ LINKĖJIMAI
nuo
Roach Funeral Home
3604 OGDEN AVENUE
LAwndale 1-0562

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų Lietuvosius kostumeriams
ir pažįstamiems
**THE ARTISTIC
FURNITURE CO.**
3048 Milwaukee Ave.
BElmont 5-0844

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
**WESTERN POULTRY
and EGG CO.**
941 N. WESTERN AVENUE
3823 WEST CHICAGO AVE.
J. Nowakowski, Mgr. BRUnswick 8-6720

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų Lietuvosius prieteliais
AL'S LITTLE EGYPT
3147 South Halsted St.
DA 6-9697
AL KOWALIS, sav.

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ
MŪSŲ DRAUGAMS
John Czaplicki
5632 So. McVickers

CHRISTMAS GREETINGS
To all of our Friends and Customers
BAY FURNITURE CO.
8933 S. Commercial Avenue
REgent 4-4855

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų Lietuvosius pažįstamiems
ir prieteliais
AL PAYNE
3058 West 111th Street
Hilltop 5-2600
Ačiū jums už paramą praityje

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Ačiū jums už paramą praityje
**WEST SIDE BUICK
INC.**
4666 W. Washington Blvd.

WISHING YOU
A
MERRY CHRISTMAS
AND
A
HAPPY NEW YEAR
**North American
Mushroom
Company**

**JOSEPH MAGIERA
STANLEY MAGIERA**
Tinley Park, Illinois
Tinley Park 2214

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ
VISIEMS MANO
DRAUGAMS
nuo
Edward P. Luczak
JUDGE
MUNICIPAL COURT
OF CHICAGO

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems Lietuvosius kostumeriams
ir pažįstamiems
Ačiū už jūsų paramą praityje ir tikimės
jūs susilaukti ir ateityje
BIRNDORF ROOFING
3115 South Halsted Street
Carl Birndorf At Your Service

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
BRANDT'S TAVERN
mūsų Lietuvosius kostumeriams
ir prieteliais
5131 W. 95th St. Routes 12-20
Oak Lawn 9331
Ačiū jums už paramą praityje

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems Lietuvosius kostumeriams
ir pažįstamiems
Ačiū už jūsų paramą praityje ir tikimės
jūs susilaukti ir ateityje
**MR. and MRS. CHAS.
GOLDMAN and FAMILY**
3303 So. Halsted St. Yards 7-2222

SEASON'S GREETINGS
MARY ANN BAKING CO.
EXCLUSIVE RESTAURANT
LOUIS KUCHURIS, President
STEVE KUCHURIS, Sales Manager
4550 Palmer Street
ALbany 2-5000

SV. KALĖDŲ LINKĖJIMAI
Visiems mūsų Draugams
ir Nariams
**INTERNATIONAL
BROTHERHOOD
of
ELECTRICAL WORKERS
LOCAL NO. 131**
Affiliated with
American Federation
of Labor
47-49 N. Ogden Avenue

SEASON'S GREETINGS
from
**NATIONAL BOWLING and
BILLIARD CORP.**
1723 West Lake Street
SEeley 3-3433

MERRY CHRISTMAS
and a
HAPPY and PROSPEROUS
NEW YEAR TO ALL
Savings Insured to \$10,000

**AVONDALE SAVINGS
& LOAN ASSN.**
2965 Milwaukee Ave.

GREETINGS TO OUR MANY
LITHUANIAN FRIENDS
Stoker coals, coke, fuel oil. Reliable deli-
veries. Homes, apts., industries. Est. 1898.
Phone Dickens 2-3000
H. N. LUND COAL CO.
1741 No. CALIFORNIA AVE.

SVENČIŲ SVĖIKINIMAI
HIXON'S ekstrą gera kava tebėra jūsų
geriausias pirkinys 79°C, svaras jūsų
aplynkės krautuvėje.
1218 No. HALSTED.
Mūsų ofiso telefonas MI 2-4341

GREETINGS TO OUR LITHUANIAN
FRIENDS
Coal for every need. Your protection.
Magnetized stoker coal.
BANNER COAL
2141 SOUTH HOMAN
Tel. CRawford 7-7949

GREETINGS from Kitchen Koop Spec-
ializing in Jumbo Fried Shrimp, Shrimp
Cocktail, Pork Chops. Your patronage
invited.
UNDER NEW MANAGEMENT
John and Elsa Gaa
4822 SOUTH PULASKI
Victory 7-8480

Greetings to my many Lithuanian friends
and patrons. Mortgage loans throughout
city and suburbs. Courteous quick service
Henry S. Banach
MORTGAGE BANKER
5606 NO. WESTERN AVENUE
UPtown 8-1700

Greetings to my many Lithuanian
friends and patrons.
S. G. Lesniak
ROOFING AND SHEET METAL
1802—06 WEST 18th STREET
CAnal 6-0569

**MORTON PARK FEDERAL
SAVINGS and LOAN
ASSOCIATION**
5219 West 25th Street
Telephone OLympic 2-8656
Cicero, Ill.

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų Lietuvosius pažįstamiems
DR. JOHN G. FLAVIN
Optometristas
1636 West 63rd Street
WAlbrook 5-1192

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
FAMOUS LUBRICANTS Inc.
124 WEST 47th STREET
BOulevard 8-2555

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
nuo
CACCIATO BROS.
(Mat and Jay)
Victory 2-9360 Victory 2-5688

MERRY CHRISTMAS and
A HAPPY NEW YEAR
FROM
**JACQUES FRENCH
RESTAURANT**
900 N. Michigan Ave.
DElaware 7-9040

SEASON'S GREETINGS
To Our Many Lithuanian Friends
and Customers
PILSEN RECREATION
1509 West 18th Street
SEeley 3-9720

GREETINGS TO OUR LITHUANIAN
FRIENDS AND PATRONS
Walter Bernatowicz & Son
WHOLESALE DEALERS
Cigars, Cigarettes, Candies, Sundries
8605 MANISTEE
Tel. South Chicago 8-2450

Greetings to our many Lithuanian
friends and customers
Thomas A. Starczewski
708 W. 119th STREET
Tel. PULLman 5-7539
WATERfall 8-2060

MERRY CHRISTMAS GREETINGS
Peoples Coal Co., Inc.
Coal — Coke — Wood — Stoker Coal
Fuel Oil
M. ALAKSIEWICZ
4915 SOUTH LOOMIS
YArds 7-3340

Greetings to my many Lithuanian
friends and patrons
**Jasinski DeBolina
Photo Studio**
Specializing in Weddings, Portraits
Children, parties, groups.
3018 W. Cernak Rd. BISHop 7-6996

Skelbkitės "Drauge"

SVĖIKINAME VISUS MŪSŲ
DRAUGUS SVENČIŲ PROGA
**THE ALGONQUIN TOOL
& DIE CO.**

4908 W. Flournoy
ESTebrooke 8-7755

GREETINGS FROM
Bermans Appliances
to our Lithuanian friends
Stop at any store special low prices
to Lithuanians
1743 N. HARLEM - 7922 S. ASHLAND
11315 S. MICHIGAN

GREETINGS
to our many Lithuanian friends
and patrons
"Hardings"
JUST WONDERFUL FOOD

SEASONS GREETINGS
Peace on Earth, Good Will toward men
Our Lady of Mercy Hospital
LINCOLN HIGHWAY
Dyer Indiana

SINCERE BEST WISHES FOR
A HAPPY HOLIDAY SEASON

NATE'S SHOE STORE
3419 So. Halsted St.
LAfayette 3-0636

BEST WISHES FOR THE
HOLIDAY SEASON
**M. A. Miller Funeral
Home**
3314 W. Armitage
SPaulding 2-4774 or
CAPitol 7-0915
Chapel Facilities all over Chicago

LINKSMŲ SVENČIŲ
COMO INN
ZYMUS ITALISKAS

RESTORANAS nuo 1924 m.
Septyni privatūs valgomieji
kambariai vestuvėms, pobu-
viams, užkandžiams, pietums ir
bufetams.

COCKTAIL LOUNGE
HAYmarket 1-5222

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR
To All From
**THE NORTHERN INDIANA
PUBLIC SERVICE CO.
AND ITS EMPLOYEES**
HAMMOND, INDIANA

A MERRY CHRISTMAS and A HAPPY NEW YEAR
To All
COMPLIMENTS OF
VERNON L. NICKELL
Superintendent of Public Instruction
SPRINGFIELD, ILLINOIS

—AND A HAPPY NEW YEAR—

GARY IR NORTHERN INDIANA SVEIKINIMAI

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

"Draugo" Administracijai, Redakcijai, giminėms, draugams ir visiems "Draugo" ir "Laivo" per mane skaitytojams Gary, Ind., East Chicago, Chicago, Harbor, Ind., Calumet City, Ill., Chicago Heights, Ill., Detroit, California, Miami, Fla. ir kitur.

J. J. AUKŠKALNIS -
"Draugo" ir "Laivo" Agentas
1354 HARRISON ST. GARY, IND.
Phone 3-5039 Gary

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu Visiems Savo Draugams ir Pažįstamiems

OLESKA FUNERAL HOME
3934 Elm Street
Indiana Harbor Indiana
Phone Indiana Harbor 938

SVEIKINIMAI IR LINKEJIMAI
Linksmų Kalėdinių Švenčių
WHITE STAR LAUNDRY
PILNAS SKALBYKLOS PATARNAVIMAS.
Pamėginkite ir Būsute Patenkinti.
1119 MADISON ST., GARY, IND.—Tel. GARY 2-2084

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
George C. Rogge Agency, Inc.,
INSURANCE
504 Broadway Phone 6284 Gary, Indiana

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJUŲ METŲ
Visiems mūsų lietuviams draugams
13th Ward Regular Democratic Organization and
Michael McDermott,
COMMITTEEMAN
39 LASALLE STREET
ANDover 3-3714

KŪČIŲ VAKARAS IR KALĖDOS

JUOZAS BŪGA

Senovėje Kūčių vakaras ir Kalėdos lietuvių buvo labai laukiamos, siekiant pradėti linksmiau praleisti dienas ir vakarus — padainuoti, pasišokti ir daug ką padaryti, kad ateinantieji metai būtų laimingi ir vaisingi. Dabar žvilgtretėkim truputį daugiau.

Adventas

Lietuvis jau iš seno yra pataręs Advente pridaryti savo burnelę ir pailsinti kojeles — nešokti. Advento metu lietuviai giedodavo vakarais vienas pas kitą suėję šventas giesmes, o dzūkai — iš senovės užsilikusias adventines giesmes. Tas retenybės tik dzūkai ir išlaikė. Tų giesmių melodij

A VERY PROSPEROUS AND HAPPY NEW YEAR TO ALL

COMPLIMENTS

O F A

FRIEND

SVEIKINAME SVENČIŲ PROGA visus mūsų draugus

Workmen Savings and Loan Assn.

2703 W. 47th Street
LAfayette 3-4607

BRING YOU THE NATIONS SURPLUS
Greetings to our many Lithuanian friends and patrons
Great Chicago Surplus Stores

LINKSMŲ SVENČIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJUŲ METŲ
visiems mūsų draugams ir pažįstamiems.
Stanislaus T. Gross
1429 W. 18th STREET
CANal 6-1640

LINKIME LINKSMŲ SVENČIŲ visiems mūsų draugams
H. C. Phillips & Company
Tel. OAKland 4-3300
LAIMINGŲ NAUJUŲ METŲ

GERIAUSIŲ LINKEJIMŲ SVENTĖM
Colton Construction Co.
5526 W. MONTROSE
KIdare 5-5252

HEARTIEST SEASON'S GREETINGS to all. Best wishes for a prosperous and HAPPY NEW YEAR
The Empire Oil Co.
4800 S. CALIFORNIA
FRontier 6-2100

LINKIME LINKSMŲ SVENČIŲ mūsų lietuviams draugams ir klientams
Frank E. Dodson
PLUMBING CONTRACTOR
3021 W. 5th AVENUE, CHICAGO
VAn Buren 6-4808

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJUŲ METŲ
The Stetson Shoe Shop
Kampus Dearborn ir Adams
RANdolph 6-6867

NUOSIRDZIAUSI LINKEJIMAI SVENČIŲ PROGA
Joseph Pantaleo
Pirmian BLEIER BROS.
3433 W. 26th STREET
BIsHop 7-6311

GERIAUSIŲ LINKEJIMŲ SVENTĖM
Little Joe Box Co.
1036 W. CULLERTON
SEley 3-6380

SINCERE BEST WISHES FOR A HAPPY HOLIDAY SEASON
Quality Grocery & Market
7008 N. WESTERN AVE.
BRiargate 4-1021

SINCERE BEST WISHES FOR THE HOLIDAY SEASON
Dearborn Wholesale Grocery
916 W. RANDOLPH STREET
HAYmarket 1-2071

jos yra savotiškos, o žodžiai pamokinant ir daug ką pasakanti:
Kol negiedat gaidžiai leliumoj,
Kol neraliuojat leliumoj.
Ar jūs mane kėlėt leliumoj.
Ar budinot leliumoj.
Aš močiutės kelta leliumoj.
Dar pagulėjau leliumoj.
Motinėls siųstą leliumoj.
Dar pastovėjau leliumoj.
Kol negiedat gaidžiai leliumoj,
Kol neraliuojat leliumoj.
Ar jūs mane kėlėt leliumoj.
Ar budinot leliumoj.
Anytėlės kelta leliumoj.
Šoktele šokau leliumoj.
Anytėlės siųsta leliumoj,
Bėgtele bėgau leliumoj.

Padainavo: Ona Dakanienė,
Taračionių km., Merkinė,
1950. II. 10.

Taigi matome iš giesmės: kur motiną — dukrai auksinės dienos, kur anyta — vargas ir ašaros.

SINCERE BEST WISHES FOR THE HOLIDAY SEASON to our many friends & customers

The Ashland Drugs
5659 So. Ashland Ave
REpublic 7-9482

GREETINGS FROM
Thos. B. Stachura
Mfg. Lamps, Tables, Cocktail Tables,
High Grade Furniture, French Style.
3947 MILWAUKEE AVENUE
PALisade 5-5123

MERY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR! from The Board of Directors

Crawford Sausage Co., INC.
2314 So. Pulaski
CRawford 7-3095

SVEIKINIMAI IR LINKEJIMAI
Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
TITTLE BROS. PACKING COMPANY, INC.
MEŠOS PIRKLIAI
620 Broadway ir 1500 Broadway, Gary, Ind.
508 State Street, Hammond, Ind.
Michigan City, Ind., St. Paul, Minnesota
Valparaiso, Ind., South Bend, Ind., Elkhart, Ind.,

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
PEOPLES FEDERAL SAVINGS and Loan Association
4902 Indianapolis Boulevard
EAST CHICAGO, INDIANA
Tel. East Chicago 1052

ISTEIGTA 1910 Federalizuota 1936

Kūčių vakaras

Parneša šieno ir padeda ant stalo. Stalą padengia balta stal dengte. Tada suneša ant stalo Kūčių vakarienės valgį, suklaupia ir sukalba "Tėve mūsų", "Sveika Marija" ir "Amžiną atilį" už mirusius iš tų namų. Sėda visi prie stalo. Šeimininkas tuojau pradeda dalinti laužtis kiekvienam asmeniui "Dievo pyragą" — plotkėles. Jam baigus pradeda dalinti laužtis šeiminkė. Šeimininkai duoda laužti pirma vienos ki- (Nukelta į 6 pusl.)

GERIAUSIŲ LINKEJIMŲ SVENTĖM

Ellison Funeral Home Chapel
736 W. North Avenue
MOhawk 4-0799

SVENČIŲ PROGA sveikiname visus mūsų draugus

EDWARD HINES LUMBER CO.
25 Yards in Chicago & Suburbs

LINKIME LINKSMŲ SVENČIŲ

Garrick Furniture Co.
1100 S. Wabash Ave.
Tel.: WEBster 9-3523
JOHN PAUKSTIS, Manager

NUOSIRDUS LINKEJIMAI SVENČIŲ proga mūsų draugams ir klientams

ROSELAND RADIO LABORATORY
F. SATKAUSKAS, savininkas
TELEVIZIJOS APARATAI
Parduodame radijus ir aptarnaujame "Public address system" išnuomavimui.
10814 S. Michigan Ave
PULLman 5-9495

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

FIRST FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

OF GARY
★
545 Broadway Gary, Ind.
Tel. 3-9623
Assets Over \$16,000,000.00

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu Visiems Savo Pacientams Ir Draugams

F. A. Malmstone, M.D.
114 E. Main St. Griffith, Ind.
Telephone: Griffith 1612

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu Kostumeriams, Draugams Ir Pažįstamiems
J. S. CAFE
JOHN SIDAUGE, savininkas
Ivairus pasirinkimas: alaus, vyno ir degtinės ir užkandžių
2006 Broadway Ind. Harbor, Ind.
Telefonas East Chicago 2986

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
MARIS ROOFING CO.
"GARY'S LEADING ROOFER"
Roofing — Siding — Insulation
1901 WEST 11th AVENUE GARY, INDIANA
Gary 9101

SVEIKINIMAI IR LINKEJIMAI
Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
★
Boznak's Sinclair Super Service
GAS, OILS, TIRES, REPAIRS
1501 Pierce St. Gary, Indiana
Tel. Gary 2-7885

SEASON'S GREETINGS, from
Millie & Helen's
FRENCH FRIED SHRIMP
Fish — Chips & Chicken Dinners. Orders to take Out 4 P. M. to 1 A. M. Fri. & Sat. — 4 P. M. to 2 P. M.
3148 W. LAKE STREET
NEvada 8-4078

SINCERE BEST WISHES FOR THE HOLIDAY SEASON
Authorized Zenith Dealer
Repair — Rebuild & Service. Ratio Sets of all makes & Models.
3024 N. MILWAUKEE
HUMBolt 9-3173

GARY IR NORTHERN INDIANA SVEIKINIMAI

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linksmų Šv. Kalėdų, Laimingų Naujų Metų linkių savo parapijiečiams, draugams, prieteliams, visiems pažįstimiems ir "Draugo" skaitytojams.

Kun. I. C. Vichuras (Vaičiulis)
Sv. Kazimiero Parapijos Klebonas
Gary, Indiana

Kūčių vakaras ir Kalėdos

(Atkelta iš 5 psl.)

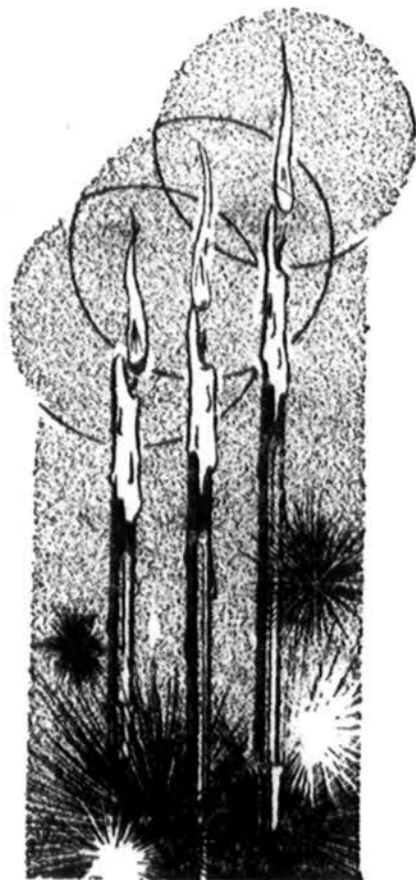
tom, o vėliau kiekvienam asmeniui. Vėliau dalinasi laužti kiekvienas žmogus vienas kitam. Paprastai, tėvas duoda laužt: sūnams, o motina — dukterims. Jei dukteriai pakliū na nulausti d'delis gabalas, tai dukte kitais metais išeis į marčias. O jei sūnui — jis apsives, gaus iš tėvo ūkį ir paliks ūkininku.

Pavalgę vakariene, visus valgius palieka ant stalo. Šaukštus kiekvienas palieka apverstus. Ga: padinės Kūčių naktį žiūri koks Dangus. Jei Dangus žvaigždėtas — bus dėdingos vištos. Gaspadoriai irgi dairosi Kūčių naktį lauke: jei dangus apsiniaukęs, bus geras linų derlius.

Kalėdos

Kalėdų ryte atsikėlę, tuojau žiūri į Kūčių stalą. Jei randa apverstą šaukštą, tai žino, kad jis tuojau mirs. Seimininkas neša Kalėdų šieną ir išdaliną visiems gyvuliams po truputį. Tai yra gyvulių Kūčia. Vėliau žiūri ant stalo, kokius grūdus randa, tai tie javai sekančiais metais derės. Tada tuojau skuba į bažnyčią išklauti "Bernelių mišių" ir parvežti į namus Kalėdų. Pirmoje Kalėdų dienoje visi laikosi prie namų ir dar nedainuoja ir nešoka.

Kalėdinės giesmės ir žaidimai
Mergaitės Kalėdų pirmoje dienoje susirenka kur norint pas draugę pirkioje ir žaidžia

"Erubės" žaidimą. Eina mergaitės susitvėrę pirkioje ratu į abi puses. Viena mergaitė vaikšto viduryje. Tai ji yra "Erubė". Vaikščiudamos gieda taip:

Erubė šilaliais lėkė.
Erubė kalėda.
Erubė medelin tūpė.
Erubė kalėda.
Erubė lizdelį vijo.
Erubė kalėda.
Erubė kiaušinėlius dėjo.
Erubė kalėda.
Erubė vaikelius vedė.
Erubė kalėda.

Baigus giedoti, vidurinė mergaitė šoka prie ratelio ir stveria į porą mergaitę. Tada ją paseka visos kitos ir griebia viena kitą. Mergaitė likusi viena tampa Erubė. Stoją į vidų ratelio ir vėl pradeda giedoti ir žaisti kalėdinį žaidimą.

Dainavo ir pasakojo: Liudvika Geraltauskienė, Dusnyčios km., Lazdijai ir Juozapas Geraltauskas, Babrių km., Švent-ežerio par.

Suaugusieji Kalėdose giedodavo šią retai beužtinkamą giesmę:

Kalėdų rytą saulė pražydo.
Lėliu kalėda kalėda.
Sekminių rytą dzyvai pasdarė.
Lėliu kalėda kalėda.
Dzvai pasdarė ežerai šalo.
Lėliu kalėda kalėda.

Mano bernelis bažnyčion jojo.
Lėliu kalėda kalėda.
Bažnyčion jojo, ladus kapojo.
Lėliu kalėda kalėda.
Ladus kapojo, žirgelį girdė.
Lėliu kalėda kalėda.
Oj atvažiuoja šv. Kalėdos.
Lėliu kalėda kalėda.
Gelažų ratais diržų botagais.
Lėliu kalėda kalėda.
Atlėkė alnis devyniaragis.
Lėliu kalėda kalėda.
Ant jo galvelės augsta kletelė.
Lėliu kalėda kalėda.
Toje klėtelėj kalveliai kala.
Lėliu kalėda kalėda.
Kalveliai kala sidabro laja.
Lėliu kalėda kalėda.
— Oj jūs kalveliai, mano bro-

Lėliu kalėda kalėda.
Oj jūs nukalkit aukso kupkelį.
Lėliu kalėda kalėda.
Senai močiūtei vyneliui gerti.
Lėliu kalėda kalėda.
Oj jūs nukalkit sidabro žiedą.
Lėliu kalėda kalėda.
Jaunai mergeliai prie šliūbo /stoti

Lėliu kalėda kalėda.
Padainavo: Ona Kudarauskienė, Gudakiemis, Merkinė, 1949. II. 15.

Kalėdos yra saulės grįžimo metas. Senieji lietuviai sako, kad Kalėdų ryte saulė tekėdama pražysta ir šoka. Giesmėje minimi Kalėdų "gelažų ratai" ir bus užsilikęs galvojimas iš

stabmeldišky laikų, kada tikėto dar, kad saulė rateliais važiuoja "Diržų botagai" — ir minimi saulės spinduliai. Minimas raguotasis elnias, kurio raguose kalveliai kala — "Elnias devynragis" ir bus saulutė su spinduliais, o kal-

vėlių kalimas — saulės mirgėjimas...
Čia trumpai paminint, matome, kokius mūsų senovės turtus išlaikė dzūkų mamos ir tėčiai. Neaustokime ir skubėkim rinkti tas brangenybes.

Linksmų Kalėdų Švenčių Visiems Lietuviams

JOSEPH CZECHANSKI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

248 -- 155th Place Calumet City, Ill.
Phone Hammond 372

Benjamin J. Lesniak

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

LESNIAK FUNERAL HOME

AMBULANCE SERVICE
4918 Magoun Avenue
EAST CHICAGO, INDIANA
Tel. East Chicago 1418

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

SPASOFF STUDIO

VISOKIOS RŪŠIES FOTOGRAFIJOS
Babies — Portraits — Candids — Weddings

824 West 15th Avenue Gary, Indiana
Tel. 2-2338

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

GEM WINDOW COMPANY

Aluminum Convertible Storm Windows and Screens
EXCLUSIVE DISTRIBUTORS
617 Washington Gary, Indiana
Phone 5-2544

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

A. PRIMICH FOOD SHOP

QUALITY GROCERIES and MEATS
1002 West 11th Ave. Gary, Ind.
Phone 2-2142

Christmas

Christmas is more than "Santa and a Tree"... To all it brings a message of peace and good will... And it is in this spirit that we extend our sincere greeting to you and your family.

REARICK BROS.

HEATING & SUPPLY CO.

850 Washington St. Gary, Ind.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

LINKIME SAVO KOSTUMERIAMS IR PAŽĪSTAMIEMS

FRANK'S SUPER MARKET

MŪSŲ SPECIALYBE TAI "BONELESS CUTS" IR JAUTIENA

Pristatome Klubams, Restoranams ir Įstaigoms
2401 West 11th Ave., Gary, Indiana
Tel. 2-8413

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

LEADERS GROCERY

and
MEAT MARKET
15TH & GRANT ST. GARY 5925
Gary, Ind.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

START

1953 RIGHT!

WITH A SAVINGS PLAN!

Decide how much you can save from income—then open an insured savings account here—and build it up through regular saving. Earnings start the first on accounts opened by the 10th of the month. Your savings are insured to \$10,000, and earn a worthwhile return.

GARY FEDERAL SAVINGS LOAN ASSOCIATION

Phone 5-5546

19 W. Seventeenth Ave. Gary, Ind.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

GARY LUMBER COMPANY

SERVICE in MATERIALS Since 1906

11th and Madison St. Phone 7421
Gary, Indiana

GARY IR NORTHERN INDIANA SVEIKINIMAI

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Draugams ir Pažistamiems

The Grant Street Lumber and Supply Co.

Lumber-Building Material-Paint-Hardware-Coal
Grant Street at Ridge Road

Gary, Indiana

A. P. MORROW, President

Tel. 4-1158

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams

POLKA HOME MADE SAUSAGE

DELICIOUS SAUSAGE GOODS OF ALL KINDS

Orders taken for Weddings, Receptions and Parties

When you buy from us, you always get the best sausage in town

8753 Commercial Avenue
BA 1-0395

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams

31 E. Ridge Rd. Gary, Ind.
Phone 4 3520

Merry Christmas and a Happy New Year!

GARY NATIONAL BANK

Gary, Indiana

Member of Federal Deposit Insurance Corp.

Seimos Teatras", kuriam vadovauja kun. P. Peyton, paruošė naują filmą "A Star Shall Rise" (Iškils Zvaigždė), kuris bus per televiziją rodomas po visas JAV. Scenarijų parašė Notre Dame universitetą baigęs Hollywoodo rašytojas J. T. Kelley, o pastatymą dirigavo J. Brahm, tas pats, kurs pravedė ir Warner Brother's pastatymą "The Miracle of Fatima".

Sielovados Vokietijoje darbai ir rūpesčiai

JONAS PETRAITIS, Vokietija

Neseniai „Draugo“ korespondentas aplankė Tėv. Alf. Bernatonį — Vyriausią Liet. Tremtinių Sielovados tvarkytoją Vokietijoje, kurio įstaiga yra prisiglaudusi mažame Hesseno mieste, Dieburge, netoli Frankfurto.

Linkytojo akį patraukia įstaigos prieangy stovinti graži, medinė 10 pėdų augščio koplytėlė su užrašu: „Lietuvos Didvyriams ir Kankiniams“. Ši koplytėlė yra atgabenta iš Hanau, kadaise buvusios didžiausios lietuvių stovyklos Vokietijoje. Pati įstaiga talpinanti dviejuose kambariuose, papuoštus lietuviškais vaizdeliais, audiniais ir medžio drožiniais. Rašomi tie stalai apstatyti mašinėlėmis ir apkrauti popieriais rodo, kad čia smarkiai dirbama.

„Tai kaip einasi Tėveli?“ — paklausiu visuomet bedainuojantį Tėv. Bernatonį. Norėtusi šį tą išgirsti iš Jūsų veiklos. „Gerai. Klausk, atsakysiu!“

— Kaip tvarkote Vokietijoje pasilikusių lietuvių religinį gyvenimą?

— Likusių Vokietijoje lietuvių katalikų skaičius siekia apie 4000 asmenų. Jie visi pasisklaidę po Vak. Vokietijos miestus, miestelius ir kaimus. Pastoracijos sekmingumo dėlei visa Vak. Vokietiją padalinu į 13 rajonų, iš kurių kiekviename dirba po vieną lietuvių kunigą. Tiesa, dabar Vokietijoje yra 22 liet. kunigai, bet tik 15 dirba lietuvių pastoracijoje. Kiti dėl ligos ar senatvės yra nedarbingi. Aš pats ir kun. dr. A. Paškevičius aptarnaujame nuo Dieburgo 150—200 km. spinduliu gyvenančius lietuvius. Sekmadienio ir šventadienio išvakarėse įstaiga uždaroja ir mes pasileidžiame į kelionę pamaldoms pas tautiečius. Grįžus vėl prasideda kietas darbas įstaigoje.

— Kokie yra didžiausi sunkumai lietuvių religiniame aptarnavime?

— Sunki lietuvių tremtinių dvasinė nuotaika ir perdidelis jų išsklaidymas — tai bene didžiausios kliūtys lietuvių pastoracijos darbui. Ilga tremtis, nedarbas, skurdas, alkis, ligos, vienvietė bei negalimybė išemigruoti žlugdo tremtinių nuotaiką, atima norą kurti ir net gyventi. Gėsta tėvynėn grįžimo viltis, pasigirsta vis daugiau nusivylusių, net Dievo teisingumu abejojančių, balsų. Čia tremtinio kunigo suraminimo bei paguodos žodis kaip balzamas gydo mūsų brolių žaizdas. Deja, ne visus lietuvius gali mūsų kunigas pasiekti. Didesnėse stovyklose vyksta pamaldos kiekvieną sekmadienį, šventadienį ir net šokiadieniais. Kitur gi tik vienkartinę kartą per mėnesį ar tik kartą per metus. O visas paskiras šeimas net neįmanoma aplankyti, nes kiekvieno kunigo aptarnaujamas rajonas tęsiasi šimtais kilometrais.

— Kokia yra materialinė lietuvių Vokietijoje būklė?

— Daugiau negu liūdna. Dirbančiųjų — o tai beveik tik Darbo Kuopų vyrai — yra 10—12 procentų. Likusieji bedarbiai. Jie gauna iš vokiečių valdžios nepilną markę (91 pf.) dienai. Iš tų „pajamų“ jie turi pavalgyti, apsirengti, apmokėti kambario nuomą, šviesą, vandenį ir kurą. Pragyvenimas vis brangsta. Pavyzdžiui, pernai bulvių centneris kainavo 5—7 DM, o šiemet jau 10—12 DM. Bet kam čia daug pasakoti, įsitikinkite patys — sako Tėv. Bernatonis, paduodamas man vieną laišką. Skaitau. Rašo keturių mažamečių vaikų tėvas. Jis kaip bedarbis gavo šešių asmenų šeimai 38,40 DM savaitei. Kelis mėnesius nepajėgęs sumokėti už butą, turi jį apleisti. Prašė Tėv. Bernatonį bent kiek prisiųsti pinigų, kad dalį nuomos apmokėtų galėtų pasilikti sename bute. „O tokių nuolatinių pagalbos reikalingų turime virš šešių tūkstančių“ — priduria Tėv. Bernatonis.

— Kaip vykdomas Vokietijoje lietuvių šelpimas?

— Į šį klausimą geriausiai galėtų atsakyti Balfas, nes jis yra pagrindinė lietuvių šalpos organizacija. Balso pirmininko Končiaus apskaičiavimu Balfas prie nepilnos vokiečių duodamos markės dienai prideda dar penkis pfeningus. Lietuvių Caritas Vokietijoje, kurio pirmininku esu aš, priduria dar du pfeningus asmeniui į dieną. Turint galvoje didelį šelpiamųjų skaičių (apie 6500 žmonių), per metus susidaro nemažos sumos. Mečiau gale bus patiekta smulkesnė Lietuvių Carito apskaita.

— Iš kokių šaltinių šelpiate lietuvius tremtinius Vokietijoje?

— Pirmoje vietoje reikia paminėti N.C.W.C., kuri kas mėnesį man perveda virš 1000.— DM. ypatingai vargstantiems suselpti. Dalį tų pinigų išdalina pats, o likusioji didžiausia dalis

išdalinama per kunigus. NCWC taip pat padeda maistui, rūbais ir avaline. Nuoširdžių padėką turiu pareikšti ir mūsų išeivijai už jūriuose. Daugiausiai, proporcingai imant, pagalbos gaunu iš Australijos lietuvių. Kanados lietuvių stovi antroje vietoje. O Amerikos lietuvių trečioje. Tačiau tai yra suprantama, nes jų aukos gausiai plaukia Balfui.

— Kokie Jūsų santykiai su Balfu?

— Asmeniškai su Balso atstovais tenka ir pasiginčyti. Tačiau šalpos darbe yra darnus bendradarbiavimas. Mus jungia vienas ir tas pats tikslas — padėti vargstantiems lietuviams.

— O kaip yra su lietuvišku jaunimu Vokietijoje?

— Tai bene skaudžiausia problema iš mūsų gyvenimo Vokietijoje. Jau yra pavieniai gyvenančių lietuviškų šeimų, kurių vaikai nekalba ar net visiškai nesupranta lietuviškai. Abu tėvai yra lietuvių ir vos švebeldžioja vokišku žargonu. Nėra ko kalbėti apie mišrias šeimas. Žinoma, kartais jos padaro gėdą grynoms šeimoms, patys kalbėdami lietuviškai ir vaikus mokydami. Bet, deja, tai labai reti atsitikimai. Mažų vaikučių nutauginimas vyksta per vokiečių mokyklas ir tėvų apsilėidimą bei nesupratimą. Pastebėta neigiamų reiškinų ir vokieškas gimna-

zijos lankančių lietuvių tarpe. Ne tik kad jie nieko gero negirdi apie savo tėvynę, jos garbinimą, kultūrą, nusistėbėjimą keliančias laisvės kovas, bet neretai duodama jiems supratimą, kad jie esą mažos ir menkavertės tautos vaikai. Tokia mo-

kyklos nuotaika jaunųjų lietuviškose širdyse iššaukia arba neapykantą vokiečių tautai, arba gėdos jausmą lietuviškai kilmei. Todėl yra būtina išlaikyti lietuvių gimnaziją Diepholze ir ją dar labiau išplėsti!

(Nukelta į 5 pusl.)

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linki

VISIEMS SAVO KOSTUMIERIAMS IR DRAUGAMS

CLOVER LEAF DAIRY CO. DAIRY PRODUCTS

1100 Massachusetts St. Gary, Ind.

Phone 9177

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams

A. J. VITKUS

INSURANCE ir REAL ESTATE

3809 Main St. Indiana Harbor, Ind.

Phone I. H. 193

Phone Gary 6380

Linksmų Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

DIXIE

DAIRY COMPANY

"Make DIXIE Your

Favorite Milk"

1200 W. 15th Ave.

Gary 6101

GARY, IND.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

LINKIME SAVO KOSTUMIERIAMS IR PAŽĪSTAMIEMS

SOKIT'S KEPYKLA

MŪSŲ SPECIALYBĖ YRA

BALIŲ TORTAI (CAKES)

917 W. 5th Ave.

Gary, Indiana

Telephone Gary 3-7741

Šventų Kalėdų Švenčių Proga

Linkiu Visiems Savo Draugams ir Pažistamiems

PRUZIN FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Located in the Heart of Tolleston

GERAS AMBULANCE PATARNAVIMAS

1111-17 Roosevelt St.

Gary 9000

GARY, INDIANA

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

Acme Decorating Co., Inc

Paint, Wallpaper, Painters' Supplies & Glass

Mirrors, Table Tops, Picture Frames

1240 Broadway

GARY, INDIANA

The Chicago Herald American

SVEIKINA CHICAGOS LIETUVIUS
Linksmų Kalėdų PROGA

Stasys Pieža

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

VISIEMS LIETUVIAMS LINKI

ANTANAS A. OLIS

President

The Sanitary District of Chicago

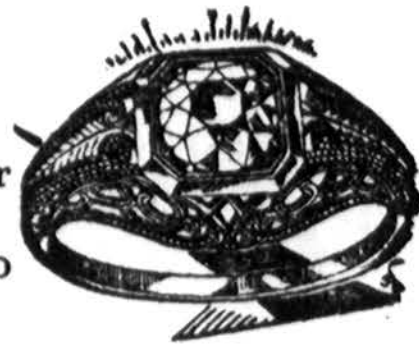
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

A. PETKUS

JEWELER

Užlaikau deimantų, laikrodžių ir kitokių brangmenų. Laikrodžių taisymas, tai mano specialybė.

2502 W. 69th St. Chicago, Illinois

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams

DARGIS DRUG STORE

2425 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. Hemlock 4-6050

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS

Jonas Ferowich ir Sūnūs

Jonas ir Vincas

SAVININKAI

FER-O-LANES

and

TAP ROOM

16 MODERNIŲ BOWLING ALLEYS

5138 W. Cermak Rd. Cicero, Illinois
Tel. Olympic 2-9207

Sielovados rūpesčiai

(Atkelta iš 7 psl.)

— Praeitais vasaros vaikų stovyklos ir buvo ruošiamos labiausia ta mintimi, kad kaip nors sulaikius mažųjų suvokietėjimą. Šia proga noriu priminti, kad Sielovada praeitą vasarą suruošė dvi neorganizuoto jaunimo Vokietijoje stovyklas ir padengė išlaidas skautų stovyklos. Stovyklavimas atnešė gerą rezultatą. Vaikai ne tik fiziškai sustiprėjo, bet daugelis vaikų prisiminė bėpamirštančių lietuvių kalbą, išmoko lietuviškų dainų ir giesmių. Jie ir šiandien prisimena tas stovyklavimo nuotaikas ir laukė laukia kitos vasaros. Kitais metais stovyklas noriu dar didesniu mastu pavesti ir jau dabar tam ruošiamasi.

— Kaip yra su lietuviška spauda Vokietijoje?

— Vienintelis Vokietijoje laikraštis šiuo metu yra „Tremtis“. Tačiau jis nei kultūrinis nei religinis lietuvių reikalų nepatenkina. Tiesa, yra keletas rotatorių spausdinamų biuletenių, kurių labai ribotas ir specialus tikslas. Pagrindinę lietuvių spaudą Vokietijoje turėtų sudaryti Amerikoje leidžiamieji leidiniai, tačiau dėl jų brangumo tremtiniai yra sunkiai prieinami. Reikėtų dėti visas pastangas, kad Amerikos lietuviška spauda pasidarytų tremtiniais prieinama. Ta pačia proga Tėv. Bernatoniš pareiškė savo nusistebėjimą, kad lietuviškos leidyklos nerado reikalo atsitiesti po vieną kitą egzempliorių ir Sielovadai savo leidinių!

— Kaip numatote sutikti besistartinančias Kalėdas?

— Kaip ir visada. Mums kunigams jos bus didelio darbo dienos, su pamaldomis lankant stovyklas. Tačiau mano didelis rūpestis, kaip Šv. Kalėdas sutiks mūsų tremtiniai Vokietijoje? Daugelis iš jų yra vieniši, apšęsti ir užmiršti. Jiems Kūčių Vakarais ir Kalėdų Šventės bus nykios. Ne tik jų Kūčių stalas bus tuščias, bet ir jų širdys liūdnos. Tokiems aš labiausiai norėčiau padėti! Norėčiau, kad kiekvienas iš jų gautų iš užjūrio lietuvių šokią tokią dovanėlę ir pasveikinimą su šventėmis. Tam reikėtų esu išsuntę skaitan: j USA 113 šeimų sąrašą, kitus sąrašus esame pasiuntę į Kanadą Liet. Kat. Moterų Draugijai ir Carito raičiui. Dar da skirtingus sąrašus pasiųsiu Amerikos ir Kanados laikraščiams. Tikin, kad susiras užjūriuose brolių, kurie meilės ir tarpusavio vienybės ženklai realiai pasidalys kalėdine plotkele.

— Ta pačia proga prašau perduoti mano nuoširčiausius sveikinimus Amerikos Lietuviams ir gilią padėką už paramą lietuviams Vokietijoje. Jų meilės darbai nebus užmiršti nei Dievo nei Tautos!

Tikintis yra tas kurs niekam nepavydi, kurs yra nesavimeilis ir maloningumo šaltinis, kurs visada atleidžia ir visada yra patenkintas, kurio nutarimai yra tvirti, kurs savo sielą yra paskyręs Dievui, kurs baimės neiššaukia ir kurs kitų nebijo, kurs skaitus ir vaiklyme gyvenime patyręs, kurio pagyrimas neišpučia ir papeikimas nesubliukšdo, kurs myli tylą ir vienvatę ir kurs turi disciplinuotą protą. — Gandhi

Kalėdiniai papročiai iš... Maskvos

Ar gali būti kas daugiau ciniškesnio, kai paskutinis rau donų darbelis, būtent, piktam naudoti didžiąją Taikos Karaliaus gimimo šventę. Pasirodo, Amerikos prieškalėdinę rinką užplūdo komunistinių kraštų gamybos įvairūs Kalėdų eglučių puošūtai — ornamentai. Per 75,000,000 tokių žaislų, daugiau nei 7 milijonų dolerių vertės, šiuo metu nesigėdima siūlyti amerikėniam pirkėjui. O tos prekės gan paskatinančios, nes pardavimos žymiai pigesne kaina, nei vietoje gamintos. Niekingi dolerų medžiotojai nesidrovė net visam pasauliui brangią šventę naudoti piktam.

DZIAUGSMINGŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ NUOTAIKOS IR DAUG LAIMES NAUJUOSE 1953-CIUOSE METUOSE SAVO PIRKEJAMS LINKI

JONAS KARVELIS

3249 So. Halsted Street

Telef.: DAnube 6-1136

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ savo kostumeriams linki

FRANK LINHART'S BAKERY

KEPSNIAI VESTUVEMS, POKYLIAMS IR T. T.

3441 S. Halsted Street

Telef.: Bishop 7-9260

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI VISIEMS SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

JONAS KAZANAUSKAS

Mutual Federal Bendrovės — Prezidentas

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ

Linkiu Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams

ANNA NEMUNAS, Sav.

MODERNISKOS BUCERNĖS IR GROSERNĖS
Mandagus Patarnavimas Visiems

4524 S. Wood Street Tel, YArds 7-5973

KAZYS GASIŪNAS

MOTERŲ RŪBŲ SIUVEJAS

4430 S. Hermitage Ave. Chicago 9, Ill.

Tel. YArds 7-8729

Kalėdų ir Naujųjų Metų Proga
Sveikina Visas Gerbiamas Savo Klientes

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams

JOHN A. KASS

(KAZAKAUSKAS)

JEWELRY STORE

4102 Archer Ave. Tel. Lafayette 3-8617

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Lietuviams, Kostumeriams, Draugams Ir Pažįstamiems

J. F. ARLAUSKAS

ISDIRBEJAS MOTERIMS KAUTŲ IR SIOTŲ
5016 West 16th St. Cicero 50, Ill.
Rezid.—1616 S. 49th Ct. Cicero 50, Ill.
Tel. TOWNHALL 3-0863

FURNITURE KOMPANIJOS
Direktoriai ir visa darbuotojų organizacija sveikina

KALĖDŲ ŠVENTĖSE

Esančius ir būsimus Rėmėjus, Prietelius ir visus Lietuvius

Progress krautuves namas

S. J. KRUKAS

J. KALĖDINSKAS

Mrs. E. Stulgaitis

Mrs. J. Šimaitis

Miss D. Krushas

J. Miškus

V. Dzenkauskas

J. Mockus

J. Tamasevičius

V. Zerolis

M. Rimkus

J. A. KRUKAS

AL. NECKROSH

D. SEMAITIS

SENIAUSIA
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖ
CHICAGOJE

PROGRESS FURNITURE CO.

4181-83 ARCHER AVENUE

Tel. Lafayette 3-3171

Brighton Parko kolonijoje
CHICAGO, ILLINOIS